

"מחלוקת, לשם שינוי"

מהלך מוצע לערב שיח קהילתי

1. פתיחה: לשם מה נכנסנו?

בתקופה זו, שבה הרוחות סוערות וכל צד מתבצר בעמדתו, חיוני לאפשר ולקדם פלטפורמות קהילתיות למפגש והקשבה. כשהמפגש עם הזולת נעשה פנים אל פנים, בפתיחות אמיתית להקשבה כנה אז החוסן הקהילתי מתגבר והמחלוקות יכולות להמשיך ולהתקיים מתוך כבוד הדדי.

המטרה של ערב השיח היא להקשיב – פחות להגיב, לא לשכנע בצדקת דרכנו, יותר לשמוע תחושות, רגשות וחוויות ולהצליח להביא את עצמנו אבל גם להקשיב לזולתנו באופן פתוח וכנה.

- לעבור על כללי השיח: לב פתוח, קבלה, סקרנות, גילוי, כנות, מיקוד. (מצורף כקובץ מעוצב, חשוב להדפיס ולתלות במרחב או לחלק בין המשתתפים)

2. סבב מהיר: "כאב שבאתי איתו לכאן", במשפט אחד.

(תלוי בכמות המשתתפים, לא מומלץ מעל 25 משתתפים אלא אם כן מפצלים לסבבים במקביל).

המטרה של הסבב היא להנכיח את הכאבים השונים, לתת להם מקום, ולהראות שהרבה מהכאבים משותפים לשני הצדדים וזה כשלעצמו מאפשר שיח משותף מתוך הבנה שצריך לשנות את המצב.

אפשרות נוספת: היגדים והתמקמות על ציר.

לומר היגד ולבקש מכל אחד/ת להתמקם על ציר שבין "מזדהה מאוד" לבין "לא מזדהה בכלל".

המתודה של ההיגדים מאפשרת להנכיח את הכאבים המשותפים עבור המשתתפים, וההתמקמות על הציר מאפשרת ביטוי אישי של כל משתתף שלא באמצעות דיבור.

היגדים אפשריים:

- אני מרגיש/ה שהצד השני לא מבין אותי בכלל
- אני מרגיש/ה שאין רצון אמיתי להקשיב לכאב שלי
- אני מרגיש/ה שיש השתקה של דעות מסוימות
- אני מרגיש/ה שהמחלוקת הפוליטית/ערכית פוגעת ביחסים הבינאישיים סביבי
- אני מרגיש/ה שהשיח הציבורי מחלק ל'טועים' ו'צודקים' ושזה עושה לי עוול
- אני מרגיש/ה שקשה לי להחזיק את המורכבות של מצד אחד אקטיביות לטובת קידום הערכים שלי ומהצד השני החזקה של שיח עם 'הצד שכנגד'

3. חלוקה לחברות/זוגות; לנסות ככל שניתן לייצר זוגות הטרוגניים מבחינת דעות דף לימוד (מצורף + דף דגשים למנחה)

הדף עוסק בהחזקת המורכבות של האמת והשלום – להיות אדם בעל דעה מבוררת ואיתנה, שרואה את הזולת ואת האמת שלו, חי איתו בשלום ואפילו שמח בהיות הזולת שונה ממנו, בתוך ההקשר של החיים הקהילתיים.

מתודות אפשריות נוספות לעבודה בחברות/זוגות –

הליכה דיאלוגית

(יוצאים להליכה זוגית במרחב עם מעט שאלות לשיחה): המטרה של התרגיל היא תרגול הקשבה והסרה של 'תודעת עמדות' דרך האינטראקציה הבינאישית.

שאלות להליכה הדיאלוגית:

1. מה בוער בך עכשיו, כרגע?
2. מתי היית בחוויה של התבצרות בעמדה מסוימת ומה זה גרם לך?
3. מתי הצלחת להתבונן בפרספקטיבה רחבה על סוגיה כלשהי ומתוך כך להיות מסוגל להבין עמדות אחרות (גם מבלי לקבל אותן)?

קלפי שיח (מצורף קובץ להדפסה)

שיחה בשניים באמצעות שאלות המופיעות בקלפים.

תרגיל כתיבה

כל אחד כותב על דף 10 השלמות למשפט "אני מאמין/הייתי רוצה ש...".
בוחרים 2-3 משפטים ושואלים עליהם אחד את השני להעמקת ההבנה.

4. הצטרפות של זוגות לרביעיות: שיח משותף - "עד לנקודה שלנו" (מאיר אריאל)

קלפי שיח (מצורף קובץ להדפסה):

1. סבב ראשון: כל אחד בתורו לוקח קלף ומשלים את המשפט. השאר מקשיבים, אפשר לשאול שאלת הבנה בלבד.
2. סבב שני: כל אחד בוחר להתייחס למשפט אחד שנאמר בסבב הקודם - הוא צריך לחזור על מה שנאמר, לוודא עם הדובר שהוא חזר על הדברים באופן נכון, ואז להגיב אליהם.

אפשרות נוספת:

תרגיל כתיבה (כמו שמפורט למעלה)

סבב ראשון - שיתוף בשני משפטים מתוך ה-10 שנכתבו, סבב שני - כל אחד בוחר להתייחס למשפט אחד שנאמר בסבב הקודם ולהגיב אליו.

5. איסוף קמאיואה: סבב מהיר

- מילה שאני יוצא/ת איתה
- משהו אחד שהתחדש לי (במשפט קצר)
- באתי לכאן... ואני יוצא/ת מכאן...

הצעה: לשיר יחד!

אפשר ורצוי לשלב שירים במהלך הערב שתורמים לאווירה נעימה ומחברת ומסייעים להקליל את הכובד. אפשר להקרין את המילים על מסך ולשיר יחד, אפשר גם לארגן מראש נגן וזמר מתוך הקהילה שאליו מצטרפים בשירה.

כמה הצעות לשירים מתאימים:

- "הנה הם באים" לולה
- "לפני שייגמר" של עידן רייכל
- "שחקי על החלומות"
- "נחמה" של אילנית
- "שירת העשבים"
- "כתונת פסים"
- "כמו בלדה" (אם זר קוצים כואב)